

csalódtam, s ők tán befejezik a művem: akad tán köztük egy, aki létrehozza, amitől engem megfosztott a derék moszkovita-sereg, a VARGHA ÉS VARGHA KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG-ot, kisvárosunk első számú nagyipari közép vállalatát. A 270.000.000-on úgy hajbakaptunk, hogy döntöttem, coki, semmit sem kaptok! Majd a haszonból ami jut s marad. Nehogy már elkótyavetyéljék azt a kétszázhetvenmilliót, amiért egy életen át annyit izzadtam! A nyereségből, a kamatból, a hozadékból, az árrésből, haszonkulcsból, jövedelemből és egyéb fittyfenékből kap annyit mindegyik, hogy úgy éljen, mint Marci Hevesen: ha nekiáll dolgozni! Mert úgy döntöttem, azzal segítem – tovább, vén fejjel – a családomat, hogy munkát adok nekik a gyáramban. Aki nem dolgozik, ne is egyék, úgyhogy nem lesz olyan unokám, amelyik arra hivatkozhat, hogy „nincs munka” – mert a hatból három munkanélküli (az egyik Amerikában, a másik Angliában, a harmadik meg idehaza próbálkozik a lehetetlennel: szakma nélkül emberhez méltó módon megélni). Tőlem kapnak munkát! Ez lehet a legszebb ajándék, amit kaphatnak tőlem, amit adhatok nekik a 270 millióból.

– Még egy ilyen mellényülés (mondom, a számot húzó kóficok mellényülése) és abahagyom a lottózás. Én mondom, az egészben az a legfárasztóbb, hogy az embernek hétről hétre újra kell osztania a nyereséget, mert hogy minden alkalommal más a tét (több, kevesebb), a családban pedig mindig történik valami, ami miatt változtatnom kell a szisztémán. Pláne, ha ekkora családja van az embernek! S ahányan vagyunk, annyifélének teremtett bennünket a Mindenható.

Konczek József

A szarvasok könyve

1. E megsuvadt és vízmosásos...

E megsuvadt és vízmosásos
parton, merre a rét kifut,

anyám, jókedvű női május
nyit újra-újra kikaput.

Gyíkok napoznak fény-homokban,
s a korányári hő elől

a boglya – szinte beleroppan –
enyhülni zöld árnyékba dől.

S tyúkok röpülnek, szűk taréjuk
sercen s kilobban, mint a láng,

szárnyuk alá árnyéknyi éj fut
odahagyva a vadcsalánt.

Itt egy hajnali rókanyomban
csengettyűt bont a gyöngyvirág,

s a patak, amin áthajoltam
egy kutyaugatás iránt,

habosan surranó vizekkel
őrzi körül a lépteim,

tudja régtől: „nem bánt, hisz ember,
és nem tud mást, csak félteni.”

2. Patak még bennem...

Patak még bennem nem morajlott,
paták az úton nem dobogtak,

egy ág a vázában kihajtott,
nem mutatta magát konoknak,

csak élt, amíg rendeltetett, hogy
korai díszként ott legyen,

s lássa, amit majd úgyis elhagy,
küszőb vasán a kézjegyem,

mert beletapadt vasba, rézbe,
s az idő lajstromkönyve sem
volna elég, hogy megidézze,
csak ő őrzi türelmesen,
az a korán virágzó fátylas
virág tudta, már megvagyok,
s hogy serdül még nekem majális,
zöldell akácfa, nyírfabot,
s hogy merek élni, bár tudatlan,
s még nem vádol az, ami nincs meg,
de egy virágzó mozdulatban
sejtem árnyát a fakilincsnek.

3. Közöm sincs ahhoz...

Közöm sincs ahhoz, amit tudtam,
s amit tudok – közöm se lesz,
hogyan álldogált a tárt kapukban
a szólítatlan Vízkereszt,
s a ház előtt a domboldalban
előbb virított a kökény,
mint Húsvétkor a zöld ablakban
muskátli sereglett élém,
s hogy kinn a réten varjat lőttek
huzatos torkú, vont csövű
fegyverekből, mint apró szörnyek
a sörét úgy zúdult elő,

s hogy ikráival beszennyezte
a büntelen és tiszta húst,

a fűzfalombok is könnyeztek,
fűzért lengettek, drága, dús

sárga virágú gyenge gallyat,
de tudtam azt az áprilist,

hogyan szikrázó árvalányhajjal
nőtt be a combhajlatja is.

4. Ez is késik...

Ez is késik, a zöld lombörvény
mélyén ott fenn, a nyári tiszta ég.

Április májusa lett a törvény,
esőt, cseresznyeszirmot dönt eléd,

s a szád szélén keserű-édes
sírirom, ha szélben megtapad,

majd ízeled a mindenséget,
csak gondold el magad,

hiszen a havak évszakában
tömegben dörömbölt a hó,

nyáron hó hullott általában,
mindent olyan tévesztve vett elő,

s most épp barackvirág fogan
magot emberszokás szerint.

Itt, ahol Európa van,
még minden megtörténhetik,

hát az is, hogy elégiából
vajúdik égbolt szüntelen,

hinni elég az égi távol,
s létezni büntelen.

5. Honnan az ég megnyugtató...

Honnan az ég megnyugtató
kék mélye vissza rámtekint,

egy csend-madár helyét lakom,
és már nem szólok aszerint

ami idáig jobbra-balra
még megnevezve elmaradt,

mint egymás kioltó hatalma,
hogy ez maradt, az áradat,

amelyben eddig is találtam
a „bárkinek lenni” helyett

egyetlen azonosságban
engem jelentő életet,

s mindazt, ami hozzám maradt hű,
a rétek, erdők és hegyek,

a hideg forrásvízzel pezsgő
patak, hogy ő is én legyek,

s ki általam látott a múltig,
jövömmel sem fog szavamon,

tudhatja, milyen csenddé múlik
minden – míg itt áll szabadon.

6. *Magányos, tévesztő jövőhöz...*

Magányos, tévesztő jövőhöz
egy meggy mag sem kúszhatna át,

míg itt, amit a szó megőriz,
– lélekben felnőtt otthonát –

ártatlan, jóízű titokban
tenyésznek arcok és szemek,

már ne is érezzék kilobbant
nyarakban azt a végletet,

amely toronylik, oszladoztat,
de össze semmivé nem áll,

amit az idő fellapozhat:
a néven nevezett halált,

amelyet megtalált magában,
mint foghatatlan képletet,

melyet kimondhat tanulságban,
hogyan csak jövőt remélhetett,

a van helyett, a hová lenni
iszonyat mélyéből maga

egyedül nem fog kikerülni,
körülcsengi az éjszaka.

7. A szarvas ott feküdt a deszkán...

A szarvas ott feküdt a deszkán
a kocsmá hátsóudvaron,

s az ivóból kiszóltak, „ezt már
viszi a teherautó...!”

Kihűlt szőre, könnyű patái,
a hátára csavart nyaka

olyan hideg volt, mint a nyári
vacogtató, kék éjszaka.

A falra aggatott puskákban
tán bennakadt acélgolyó,

mintha szemüveg-villanásban
a vérben forgó szemgolyó.

Az udvaron, hol ténferegtem,
langyos benzinszag vétkezett

az engedékeny, vékony csenddel,
mint szégyenlős, rossz élvezet.

S a beszélgetők illetetlen
mentek tovább arcunk előtt,

én pedig elmélyült-ijedten
még mindig szállni láttam őt.

8. A dióbarna délutánnak...

A dióbarna délutánnak
földutat rejtő mélyeit

már eltakarják tarka árnyak,
koromsötét és zöld-szelíd

törzsek meg bojtos új hajtások,
mint puha és nehéz szövet,

s a ragacsos-hús vadcsapáson
látom jönni az őzeket,

s az erdőalji rozsvetésben
még süt a nap, szokott helyen

megreppenő fül-felütéssel
legelnek együtt csendesen.

Ég, ha dörrenne, megszokott zaj,
s még hirtelen vihar előtt

is változatlan nyugalommal
állnak a szélborzolt mezőt,

csak a legnagyobb nyári esendben,
a feledtető alkonyon

kapkod fejük: tán puska csetten?
S telik vérrel a patanyom?

9. Az augusztusi hársfalombok...

Az augusztusi hársfalombok,
az esztendő másik fele.

...combok sikongtak, megtapsongott
ragadós-édes levelek,

s a megpillangott pillantások
már érlelődtek hangzatos

reményekké, akár a nyákos
húsban forduló magzatok,

micsoda kéj tudott teremni
ártatlanul és szelíden,

ki két kezét mellére tenni
szokta, amikor elpihen,

hol hársfaéjben horzsolódnak
lélegzések, s lebben az ág,

csak hörgést ne hozzon a holnap,
s csak mézes fényt a hársvirág.

A többit, ami összevonja
az esztendő történetét,

hogy kinn lengő ágak vacognak,
valami úgyis termi rég.

10. Fű vagy virág...

Fű vagy virág, ember vagy állat,
az ősz is múlik, s oly hamar

megjön a tél, hogy rámkialthat
mellem roppantó hóvihar,

s megszaggat addig még az úton,
és az ismerős arcokon

míntha nem is kellene tudnom,
a földön innen nyugalom –

örök előidők csodája,
kihúnyt kaszálók, volt nyarak,

iramló szarvasok csordája –
suhánva átaranylanak.

Az üreges vadalmafának
villám sújtotta katlanát

beszövi rikkantó virághad,
s zöldell megint az almaág.

Ki bennük élek, mit kívánjak?
Csak azt tudtam meg mindenütt,

a kínok volt kínokba fájnak,
hogy eggyé legyenek velük.

(1987–1991)